

Banca Națională a României
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Ordin nr. 2/231/2005

din 06/04/2005

publicat în Monitorul Oficial, Partea I nr. 326 din 18/04/2005

pentru aprobarea Normelor de aplicare a Legii nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice

Banca Națională a României
Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

În baza art. 22 alin. (1) din Legea nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice,

în temeiul prevederilor art. 35 alin. (3) din Legea nr. 312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și ale art. 4 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 755/2003 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor,

guvernatorul Băncii Naționale a României și președintele Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor emit următorul ordin:

Art. 1. - Se aprobă Normele de aplicare a Legii nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. - Banca Națională a României și Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor vor lua măsuri pentru ducerea la îndeplinire a prevederilor prezentului ordin.

Art. 3. - Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la 30 de zile de la publicare.

ANEXĂ

Norme

de aplicare a Legii nr. 289/2004 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice

În înțelesul prezentelor norme, termenii și expresiile de mai jos au semnificațiile prevăzute de Legea nr. 289/2004, denumită în continuare lege.

Art. 1. - Prin facilitățile financiare similare prevăzute la art. 2 lit. c) din lege se vor înțelege, fără a fi limitativă enumerarea de mai jos, operațiunile în cadrul cărora sunt utilizați termeni ca: "rată de plată, tranșă periodică de plată ori etapă de achitare", în situația în care scopul acestora este acordarea unui credit pentru consum către consumator sub forma unei amânări a plății, cum ar fi contractele de leasing financiar care au ca obiect final al contractului transferul unui drept de proprietate asupra unui bun mobil sau ca opțiune a consumatorului de a alege transferul dreptului de proprietate asupra sa a bunului respectiv, la un moment dat.

Art. 2. - Prevederile art. 3 alin. (1) lit. j) din lege exceptează de la aplicarea legii acele credite care se acordă la costuri inferioare (cum sunt cele acordate salariaților) celor aferente creditelor acordate ca urmare a exercitării activității profesionale.

Art. 3. - În înțelesul prevederilor art. 4 alin. (2) lit. e) din lege, se vor include în calculul dobânzii anuale efective, denumită în continuare DAE, costurile la consumator legate de asigurările împotriva riscului de neplată în cazul decesului, invalidității, îmbolnăvirii sau șomajului consumatorului (de exemplu, asigurările de viață și altele asemenea), în măsura în care acordarea creditului presupune și este condiționată de încheierea unor astfel de asigurări.

Art. 4. - Obligația legală prevăzută la art. 5 din lege privind publicarea DAE se aplică în cazul acelor produse pe care creditorul sau intermediarul de credit le promovează public și în situația în care oferta publică este însoțită de date referitoare la nivelul dobânzii sau al oricăror alte costuri ale creditului.

În vederea respectării obligației de a menționa DAE "clar și inteligibil", se vor adopta următoarele măsuri: cifrele/literele prin care se exprimă DAE vor avea aceeași dimensiune, caracter sau culoare și pe aceeași culoare de fond cu literele/cifrele prin care este afișat prețul bunului respectiv, cu menționarea sumei și perioadei pentru care este calculată DAE (6 luni, 12 luni, 18 luni etc.).

Culoarea de fond a suportului pe care este prezentată oferta sau anunțul publicitar pentru un contract de credit pentru consum destinat consumatorilor, persoane fizice, trebuie să permită ca informațiile respective să fie lizibile.

Prin ofertă sau anunț publicitar pentru un contract de credit pentru consum destinat consumatorilor, persoane fizice, prezentat în locuri publice, se înțelege informațiile puse la dispoziție consumatorilor prin utilizarea afișajelor de orice fel, ca de exemplu: mecanice, electronice, digitale, mijloace audio/video sau altele asemenea, care să conțină cel puțin elementele prevăzute la art. 5 din lege.

Scopul comercial al informațiilor oferite consumatorilor trebuie să fie expus clar, prin folosirea limbajului obișnuit, atât în prezentările scrise, cât și în cele audio și/sau video.

Informațiile privind contractele de credit pentru consum nu trebuie să inducă în eroare consumatorii prin utilizarea unor expresii tehnice sau specifice unui anumit domeniu financiar bancar, prin utilizarea de prescurtări sau inițiale ale unor denumiri, cu excepția celor prevăzute de lege sau de limbajul obișnuit.

Art. 5. - În înțelesul art. 7, contractele de credit pentru consum vor fi redactate în scris, pe hârtie sau pe alt suport durabil, în cel puțin două exemplare, inclusiv anexele contractului, fiind remis câte un exemplar original fiecărei părți contractante.

Contractul de credit pentru consum trebuie să fie ușor de citit, iar în ceea ce privește tipul și mărimea caracterelor utilizate se recomandă creditorilor să utilizeze aceeași mărime pentru literele și cifrele din întregul document atât pentru clauzele contractuale, cât și pentru notele de subsol ale paginii ori trimiterile la alte documente sau specificații în text, de orice natură ar fi acestea.

Culoarea de fond a hârtiei sau a suportului durabil pe care este redactat contractul de credit pentru consum trebuie să permită contractului să fie lizibil.

Prin suport durabil se înțelege orice instrument care permite consumatorului să stocheze informațiile adresate acestuia, astfel încât să fie accesibile atât timp cât este necesar și să poată fi reproduse fără modificări.

Art. 6. - Prevederile art. 9 alin. (2) din lege se aplică doar în cazurile contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice, acordate sub formă de avans în cont curent (linii de credit), altele decât cele

acoperite printr-un instrument de plată tip carte de credit, prevăzute la art. 3 alin. (1) lit. f) din lege, și în cazul facilităților de tip "descoperit de cont" acceptate tacit, atunci când acestea se prelungesc peste o perioadă de 3 luni, prevăzute la art. 9 alin. (3) din lege.

Informarea consumatorului asupra oricărei modificări în ceea ce privește dobânda anuală sau celelalte costuri intervenite ulterior datei semnării contractelor de credit prevăzute mai sus se va face cel târziu până la data la care creditorul dispune intrarea în vigoare a deciziei interne de punere în aplicare a hotărârii organului de conducere colectivă care a stabilit noile dobânzi anuale sau costuri asociate.

Dobânda anuală prevăzută la art. 9 din lege este dobânda stabilită de creditor potrivit normelor interne.

Comunicarea dobânzii anuale în forma stabilită de creditor nu îi exonerează pe creditor și intermediarii de credit de la obligația legală de a informa consumatorul și asupra tuturor celorlalte costuri generate de încheierea contractului de credit.

Art. 7. - Dispozițiile art. 10 din lege se aplică în cazul contractelor de finanțare pentru achiziția de bunuri care stabilesc că transferul dreptului de proprietate asupra bunurilor achiziționate nu se efectuează la data încheierii contractului de credit pentru consum (de exemplu, contracte de leasing financiar, contracte "hire-purchase" și altele asemenea).

În situația în care consumatorul își exprimă dezacordul sau nu își exprimă acordul scris, acesta va fi informat asupra începerii procedurilor legale în vederea returnării bunurilor. Creditorii vor lua măsurile necesare pentru a putea proba cu orice mijloc refuzul consumatorului.

Art. 8. - În înțelesul prevederilor art. 11 alin. (2) din lege, reducerea echitabilă a costului creditului se va determina de către creditor prin efectuarea unei analize juste și obiective a avantajelor consumatorului în raport cu dezavantajele creditorului ce decurg din administrarea plăților anticipate și din reinvestirea capitalului. Valoarea acesteia se va calcula prin reducerea totală sau parțială a costurilor aferente creditului pentru consum pentru perioada pentru care s-a efectuat rambursarea anticipată, cu respectarea principiului proporționalității prevăzute de lege. În situația în care creditorul procedează la o reducere parțială a costurilor aferente creditului pentru perioada pentru care s-a efectuat rambursarea anticipată, nu îi este permis să aplice și alte penalități.

Nu poate fi considerată reducere echitabilă aplicabilă consumatorului, în cazul rambursării anticipate, oferirea de bunuri sau de alte servicii de către creditor fără acordul scris al consumatorului. Termenii în care se efectuează rambursarea anticipată vor fi aduși la cunoștință consumatorilor înainte de semnarea contractului de credit pentru consum și vor fi stabiliți cu respectarea precizărilor de mai sus.

Art. 9. - În înțelesul prevederilor art. 14 alin. (2) și (3) din lege, creditorul poate fi tras la răspundere doar în situația îndeplinirii cumulative a condițiilor prevăzute la alin. (1) al aceluiași articol. Condiția de exclusivitate se referă la destinația creditului, în sensul că acest credit este acordat numai pentru achiziționarea de bunuri sau/și servicii de la un furnizor cu care creditorul are încheiat un contract preexistent în acest sens și se consideră îndeplinită indiferent de numărul de furnizori cu care creditorul are încheiate astfel de contracte preexistente.

În cadrul raporturilor contractuale existente, de natura celor reglementate la alin. (1) al art. 14 din lege, creditorul răspunde pentru despăgubirea consumatorului dacă acțiunile consumatorului împotriva furnizorului au eșuat și numai în limita sumei reprezentând costul total al creditului la consumator, plătită efectiv creditorului de către consumator până la momentul inițierii acțiunii împotriva creditorului, mai puțin costurile prevăzute la art. 4 alin. (2) din lege.

Art. 10. - Potrivit art. 15 alin. (4) din lege, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor acordă consultanță în ceea ce privește modalitățile de soluționare pe cale amiabilă a litigiilor legate de consumatori privind contractele de credit, informarea consumatorilor privind drepturile conferite de lege, inclusiv asupra garanțiilor aferente bunurilor și serviciilor achiziționate prin încheierea unui contract de credit pentru consum.

Prin consultanță nu se va înțelege consultanța juridică sau consultanța de oportunitate asupra alegerii unui tip de contract de credit pentru consum, a unui produs sau serviciu, a unui creditor sau intermediar de credite.

Art. 11. - Condiția de nerecunoaștere a garanțiilor, prevăzută de art. 16 alin. (3) din lege, se referă la cazul neîndeplinirii de către creditor a obligațiilor sale rezultate din contractul de credit pentru consum, ceea ce conduce la nerecunoașterea garanțiilor, numai până în momentul ducerii la îndeplinire a obligațiilor de către creditor, intermediar pentru credit sau de către vânzătorul care are și calitatea de creditor.

Art. 12. - În aplicarea art. 21 din lege, autoritățile îndrituite potrivit dispozițiilor legii nu pot solicita modificarea, anularea sau completarea unui contract de credit pentru consum semnat înaintea intrării în vigoare a Legii nr. 289/2004, cu excepțiile prevăzute de aceasta.

Art. 13. - În înțelesul prevederilor anexei nr. 1 la lege, termenul de reflectare reprezintă perioada stabilită de creditor, care începe de la semnarea contractului de credit, în care oricare dintre părțile semnatare poate renunța la contractul respectiv fără nici o penalizare. Obligația legală de a înscrie acest termen în contractul de credit pentru consum revine creditorului doar în situația în care recurge la astfel de practici.

Art. 14. - În înțelesul prevederilor pct. 1 lit. h) din anexa nr. 1 la lege, se consideră că, în cazul în care alegerea asigurătorului nu este lăsată la latitudinea consumatorului, creditorul este obligat să precizeze și costurile asigurărilor respective.

Nu se consideră că un asigurător a fost impus de către creditor atunci când acesta recomandă clientului mai multe societăți de asigurare, iar clientul nu se consideră obligat la alegerea unei societăți.

Prezentarea mai multor oferte de asigurare consumatorului de către creditor nu exonerează creditorul de a include în DAE, cu respectarea prevederilor legii și ale prezentelor norme, costurile aferente contractului de asigurare ales de consumator în situația impunerii consumatorului ca o condiție a acordării creditului pentru consum, încheierea unei asigurări.

Art. 15. - În aplicarea legii și a prezentelor norme, Banca Națională a României are competențe exclusiv în ceea ce privește modul de ducere la îndeplinire a dispozițiilor acestora de către instituțiile de credit supuse unei proceduri de autorizare potrivit Legii nr. 58/1998, republicată.

Art. 16. - Până la intrarea în vigoare a hotărârii Guvernului prevăzute la art. 22 alin. (2) din lege, prin care vor fi desemnate autoritatea competentă, precum și modul de înregistrare și autorizare, creditorii și intermediarii de credit supuși obligației de autorizare reglementate de art. 15 alin. (1) din lege vor continua să își exercite activitatea de creditare, cu respectarea tuturor celorlalte condiții prevăzute de lege.

Asociația Drepturilor Consumatorilor Din România

Telefon : 0314 32 94 38

